

GOSPODARSTVO

Godina I. — Broj. 5

LA ECONOMIA

7 Augusta — 1926

Dirección
Sr. D.

Redacción
"Dom in Svet"
Sv. Petra Cesta 80.
LJUBLJANA, JUGOSLAVIA.

GLASILO SLOVENSkih PRIVREDNIKA U JUZNOJ AMERICI

Organo de la inmigración productora Eslova en Sud América

IZLAZI NAKLADOM
Edición de la Casa

"EURASIA"

- BUENOS AIRES
Calle Nueva York 3363

PRETPLATA godisnje (por año) \$ 3.00 m/n. — Inozemstvo (exterior) U. \$ S. 1.50. — Polugod isnje (por semestre) \$ 1.50 m/n. — Inozemstvo (exterior) U. \$ U. 1.00

Naslov uredništva i uprave.
Adresa redakce a administrace

Dirección de la redacción y
administración

Ing. C. JEKOVEC Buenos Aires. Nueva York 3363,

Mali oglasi

Posluzite se prilike za oglasi-
vanje u ovom odelenju, kad tra-
zite rada, ili radnih sila, kad ima-
te sto prodati, zelite sto kupiti,
naci prijatelja ili javiti poznati-
ma svoj naslov. U mnogo slu-
cajeva bice zgodnije, da oglas-
bude pisan kasteljanski.

PARA TALLER se ofrece co-
mo fundidor, fogonero o mecani-
co, oficial que trabajaba en Nor-
te América.

AUTOMOVIL marca Doyer, 30.
HP. 4 cil. usado y guiado por el
propietario mismo en obra de
campo, se vende por termin. de
obra.

TRAZIM svog sina Iliju, od
19 g., koji se nalazio u B. Aire-
su kao poslužitelj, a nemam o
njem vec 2 godine ni glasa —
Marko Markovic, c. e. 68, Tandil
— F. C. S.

VILLA DEVOTO se vende ba-
rato una cocina a gas, dos ca-
mas chicas y una grande de 1
plaza y media, todo usado, San
Nicolás 3564.

SE OFRECEN:
Cordelero y tejedor práctico.
— Matrimonio, ella cocinera, él
herrero.

— Matrimonio, ella cocinera, él
peón.
— Un pintor especialista en me-
tales.

— Un herrero para cualquier
trabajo.

M. Suchan, Bolívar 171.

PRETPLATITI mozete se, ako
Vám je to zgodnije nego posilja-
ti postom, na slecim naslovima:

**PREDPLATNE A DROBNY
ROZPRODEJ U:**
BUENOS AIRES: "Eurasia",
Nueva York 3363 (Devoto).
M. Suchan, Bolívar 171 (u

HOCHA do učenj príjme G.
Drápal, Krejci, Capital, San Lo-
renzo 377.

SPOLECNÍKA hledám se \$
700.— na quintu blíže Bs. Aires
v nájmu s kontraktem na 3 ro-
ky, dobry vydelek. Blizsí u p.
M. Suchana, Bolívar 171.

Majer para medio día se ofre-
ce. Fagulcová Anna, Av. Estévez
1001, Dock Sud.

ODVETNICKA KANCELARIJA
Dres. POZZO Y MEDDA
Civilni i Trgovacki Predmeti
Sarmiento 412—U. T. 33 Avd. 0841

ZIMA JE OSTRA

Treba se zagrijati, a to se mo-
ze uciniti najbolje likerom, pri-
pravljenim iz esencija nase slo-
venske ljekarnice. Iz Brna primi-
li smo: anis, kimel, karabancel,
chartreuse, rumh konjak, fernet,
jadodinjak, visnjevac, benediktin-
ku, vaniljku, pelinkovac itd.

Po 60 ctva. za jednu litru do-
bavlja i salje svuda.

Franjo HUSPAUR, Farmacia,
calle Facundo Quiroga N° 1181,
Dock Sud. Se donese u kucu.

TRAJES sobre medida, a pre-
cios económicos. Sastrería F. JU-
RENA, Suipacha 879.

TRAJES sobre medida, a pre-
cios especiales. — Sastrería JOSE
SVETLY, Ayacucho 1524

HLEDA SE: Rudolf Bodnar z
Presova redakce t.l.

Centru grada, 1 c. od Plaza Ma-
yo).

Grubasevic Jorge, Suárez 410
(na Boci).

BERISSO. Ensenada, Alberto
Slovenik, N. York 4865.

BERISSO. Stapie Petar, Mon-
tevideo 493.

COMOD. RIVADAVIA: José
Antos, Y. P. F. Kmo. 3.

CORDOBA: Antun Horvat,
Entre Ríos 2924.

DOCK SUD: Lekarna Huspaur,
F. Quiroga, 1181.

MENDOZA: Jovan Buligovic,
Belgrano 1389

MONTEVIDEO: E. R. Ala-
guich, Cerro, Barcelona 109.

P. ROQUE SAENZ PEÑA: Du-
san Svorean.

RESISTENCIA: Juan Ruzic-
Nezica, Col. Margarita Belen.

ROSARIO: Juan L. Milicic,
San Juan 1766.

TANDIL: Petar Pavlovic, Can-
tera Albion.

ZARATE: José A. Turic, Vi-
lla Angus.

Knjizara Grubasevic, Suárez
410 ovlastena je, da naplacuje za
nas pretplatu i pribire te napla-
cuje oglaš za GOSPODARSTVO.

Od 4 broja dalje saljemo

"Gospodarstvo" samo PRETPLATNICIMA

NOVIM naslovnicima salje
mo na upogled 4 broja, a na-
dalje samo ako se pretplate.

PRETPLATA od 5. broja
dalje iznosi **TRI PECE** na go-
dinu, a \$ 1.50 na po godine. Z
ainozemstvo po **JEDAN I PO
DOLARA** na godinu.

NIJE DOSTA, samo hvalit
i, treba novinu i pretplatiti. Za
pojedinea nije to mnogo, a no

vini veliki broj pojedinih pre-
tplatnika vec je sada omoguci
o, da izlazi umesto po jedan
put, po DVA PUTA MESECN
O, i to umesto na 4 str, na
OSAM do DESET stranica.

ISKRENA HVALA svim d
osadasnjim pretplatnicima, jer
oni su nam taj napredak omog
ucili.

LAS SUGESTIONES DE LA VIDA PRACTICA

Nuestro inmigrante, a pesar de
que pertenece en su mayoría a
la clase agricultora y obrera, una
vez pasado 10 y más años en el
país, si no puede ostentar un di-
ploma de la Facultad, con su tra-
bajo y lucha con las dificultades
de la vida diaria, ha conseguido
un diploma de un valor único
el de la "facultad de América",
su experiencia.

El fruto de ésta es una clara
visión de lo que sería necesario
emprender, para dar al tanteo
ya una forma bien definida, para
poder progresar con más facili-
dad y con mucho menos de des-
perdicio de tiempo, fuerzas y
gastos supérfluos.

Hoy queremos hacer constan-
cia de dos frutos tales de expe-
riencia de hombres prácticos. En
los dos se trata de inmigrantes,
que luchan empezando con nada,
ya 20 años, por su propia fuer-

za y con éxito, siendo los dos
comerciantes, y los dos en con-
tacto continuo con sus camara-
das inmigrantes, quienes luchan
igualmente a ellos mismos con
iguales dificultades, pero en su
mayoría con mucho menos éxi-
to.

De estas observaciones de he-
chos han germinado dos ideas;
verdad, que no en su forma to-
davía definitiva, pero claras en
cuanto a la base esencial.

El uno ha hecho al tan pre-
matamente fallecido Don Pe-
dro Mihanovich la siguiente pro-
posición:

Shlir del demasiado estrecho
campo de la ayuda caritativa a
los enfermos y necesitados, al
campo mucho más eficaz y du-
radero: a la ayuda económica
de los capaces iniciantes en el
ramo de pequeño comercio e in-
dustria, creando un Instituto de

PREDVODITELJIMA KOLONIJE

Nije dosta, da vlada u nasoj staroj domovini gospodarsko stanje, koje po izjavama najpoznatijih nasih gospodarskih organizacija kosto su Trgovačko Obrtna Zbornice i Savezi Industrijalaca, nije daleko od opeeg banke-
rota.

Novine javljaju nam o katastrofalnim poplavama i stetama na imanju te ljudskim zivotima, koje su snasle nasu i onako napacenu domovinu. Polozaj je takav, da je krajna duznost i prilika za Vas sve, koji kazete, da ste predvoditelji kolonije, da od izjava vernosti napram domovini pristupite delima u pomoctoj domovini. Sada kad su snasle nasu domovinu takove erne elementarne nesrece, zgodan je cas, da opravdate svoj glas, da ste najjaci bogatasi megju nama, sada delom i tom glasu odgovarajucom visinom doprinosa dokazite, da ste zaista zaslužni Reda najveceg narodnog prosvetitelja i dobrotovora Svetoga Save.

Crédito para los centenares de inmigrantes profesionales, quienes pierden años y años para salir de las primeras dificultades, con cuales se encuentra cada día mayores el que quiere aprovechar sus conocimientos profesionales y hacerse independiente. Cuántas familias podrían así crearse una base sólida, un hogar permanente y asegurado, si a lugar de, si bienvenida, pero insignificante ayuda de beneficencia — cuando la consiguen — en tiempos de miseria, podrían conseguir un modesto crédito, para empezar una pequeña industria o negocio (lechería, peluquería, cigarrería, herrería, carpintería, etc.), o si ya han empezado, en un momento oportuno un crédito, para poder entrar en la segunda fase de desarrollo hacia un punto más amplio, donde recién podrían aprovechar en mayor escala la potencialidad de lo ya empezado, pero atado por falta de suficiente sangre económica que es el capital adecuado.

Los fondos invertidos en tal forma de ayuda a sus compatriotas perderían el carácter de limosna, cual está ligado en mayor o menor escala a la inversión de fondos en ayuda por parte de pudientes compatriotas a los menos pudientes, cuando tiene lugar en formas que no llevan el carácter del principio de rentabilidad comercial. Dos o trescientos mil pesos invertidos así significarían social y económicamente mucho más que su inversión simplemente en ayuda de formas caritativas. Algunos centenares de hogares de inmigrantes ayudados así darían ocasión de emplear y trabajar a muchos más recién llegados, que si los mismos fondos serían comidos por gente, que se ha enfermado o venido a la miseria, porque no ha

encontrado en su debido momento una ayuda económica para trabajo continuo. El capital mismo así no se gastaría, sino renovándose podría hasta aumentar en forma de acciones de esos mismos, a quienes antes ha facilitado echar bases a una existencia productiva.

Don Pedro estaba en todo conforme con la realización de esta idea, y ya ha fijado la fecha para hablar con el compatriota más detalladamente sobre el particular, cuando vino de repente la Nemesis, que se lo llevó de entre nosotros al Reino de las Sombras. ¿No sería un "Legado de Don Pedro Mihanovich" de tal índole el más digno monumento y la más duradera perpetuación de su nombre, tanto en el bien del progreso de sus compatriotas cuanto del de este país?

El otro compatriota ha presentado en ocasión de la llegada al país de nuestro Comisario de Inmigración un memorándum, donde ha tocado, si no en forma tan concreta un problema de mayor importancia todavía, el de la colonización. Su proposición se refiere a la fundación de un Banco de Colonización bajo el patrocinio y control de los dos Gobiernos, de Yugoslavia y de Argentina. Este último momento, el de la colaboración de los dos gobiernos es de sumo interés, y corresponde plenamente a los intereses de las dos Naciones y a la necesidad de tomar la resolución del problema inmigratorio en la mano de un modo que correspondería a los tiempos modernos. No dejar correr las corrientes emigratorias e inmigratorias, como "Dios quiere", sino darles los rumbos y formas convenientes para facilitar el máximo de su eficacia.

Un país tiene el material humano, el otro inmensas tierras para poblar. La mayoría de la inmigración yugoslava la forman los agricultores. Pero sucede ahora, que solamente una ínfima parte de estos agricultores pueden echar raíces en la tierra. Vemos que una gran parte se convierte en el obrero industrial, quedando, sin instrucción necesaria profesional, para siempre condenada a los trabajos de menor o mínima calidad y remuneración convirtiéndose así poco y poco en un proletariado fabril en su mayoría siempre más pauperizado, en vista de enormes masas echadas por Europa a este lado del Atlántico, que llegan muchas veces en peores condiciones de capacidad industrial y técnico que él. Y es cosa sabida, que el trabajador agrícola se convierte con alguna facilidad en el peón de fábrica, pero que es cada día más difícil después devolverlo a la labor agrícola.

La parte de ellos, que sale al campo al trabajo de cosecha, lo mismo se encuentra cada día con más obstáculos para independizarse, por falta de capital para

principiar. La renta va siempre más hasta las nubes, el método de labrar la tierra en forma extensiva está adquiriendo un carácter cada día más parecido a la lotería, y para desenvolverse en el sentido de trabajo intensivo es necesario más capital.

Cuántas tentativas de colonización han fracasado, cuántas familias caídas en miseria, porque no se ha tomado en cuenta, que para una colonización sana y próspera no basta la tierra solamente sino tantas otras cosas como capital, conocimiento del adecuado modo de trabajar en un ambiente absolutamente diferente del de Europa, comunicacio-

nes, reserva, etc.

Las dos proposiciones demuestran, que la inmigración misma es la fuente, donde hay que ir a buscar las soluciones de problemas de inmigración, que las tentativas de estas soluciones quedarán estériles, mientras no se encontraran en ellas los dos factores necesarios para ellas: la iniciativa y colaboración del inmigrante, y la dirección por parte de la autoridad. Mientras la una y la otra parte marchen cada una por sí sola, los fracasos serán el único resultado en cuanto a la solución definitiva, eficaz y general.

U koliko smo mi sami krivi

III. U ZNAKU DEZORGANIZACIJE I PROFESIJONALNE PILITIKE

"Bez uticaja privrede na izvrsujucu vlast ne moze biti napretka".

("Narodno Bogatstvo", Zagreb)

Vec uvodom konstatovali smo cinjenicu, da je nasa iseljenicka javnost razocarana smerom, kojim je posao tok razvitka poloza-
ja megju nama, i stanjem, do kojeg je taj razvitak dosao.

To stanje je plod nekih odlucujucih momenata megju iseljenistvom, i plod nacina, kako je ovjgje, representovana nasa u novu drzavu organizovana domovina. Iseljenistvo stoji napram tom predstavstvu desorganizovano, dolazeci u doticaj s njim samo kao pojedinae i jos to u svaki dan nezatnijoj meri. A to predstavništvo je plod starokraj skih prilika, koje su tako jasno i dobro oertane u prvom clanku i kojima davaju glavno obelezje: profesionalna politika i u bankerot vodece zanemarivanje resavanja gospodarskih problema, a obojemu odgovarajuce sterilno razbacavanje drzavnih prihoda.

Kako je doslo do sadasnje potpune dezorganizacije ovdasnjeg iseljenistva? Do svetskog rata uopee nije moguce ni govoriti o svesti potrebe, da se iseljenistvo organizuje. Svako brinuo se okotoga, sto je bilo glavni cilj njegova dolaska u ovu zemlju, da postigne cim bolji gospodarski polozej. A tugjoj drzavi pod kojom smo, bili, nije moglo biti do toga, da budemo svesnim, slovenskim delom njezinog gospodarskog organizma, jer bili bi u tom omeru dosli i do politickog i narodnog upliva. U koliko se tice socijalne strukture iseljenistva glavno joj je obiljezje relacija izmegju par ogromnih bogatasapatrona i velike mnozice nizih i najnižih namestenika, napose u Rosariju i zmegju nekolicine u ce-realiste razvijenih bivših tezaka i velikog mnoštva njima zitari-
ce prodavajueih producenata-
karera.

Dosao je svetski rat. Impulsom iz vana organizuje se na strani novo se stvarajuceeg organizma vlastite drzve svesni deo pod vostvom nekolicine imuenih pojedinae, koji se inace u svom zivotu nisu bavili nikada nicim manje nego politikom, jer su bili trgovci i poduzetnici. Ostali veci deo bio je svestan u smeru stare orijentacije, u duhu tugjeg drzavnog organizma, koji se raspadao i u kojem su mishili, da imadu dovoljno zajamecena svoja "historicka prava".

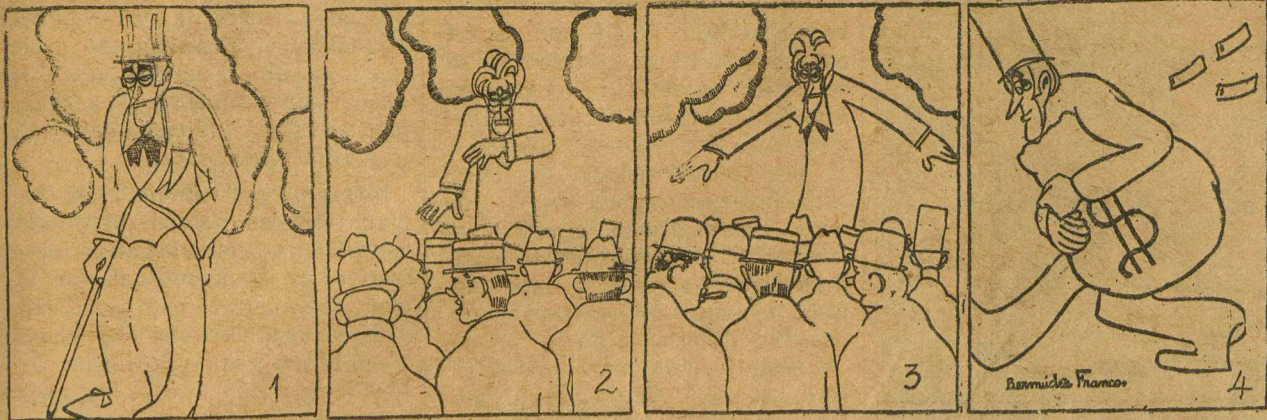
Kad je taj stari organizam propao, a novi se stvorio, bilo je jasno, u cemu da ima postojati "politicka misija" predstavnika tog novog naseg drzavnog organizma, kad dogje megju nas: da predobije one, koji su bili za "staro" i to tako, da ne odbije onih, koji su bili za novo, za nase, i koji su oko stvaranja tog novog stanja u staroj domovini ovjgje i radili u koliko je bilo samo moguce. A drugo: bilo je jasno, da se moze poceti organizovati jedino na osnovici onoga nacela, koje je esencija svega iseljenistva a to su GOSPODARSKI interesi, esencija, koja vredi za sve iseljenike bez razlike na politicke i plemenske razlike.

A moze se reci, da je tesko ikada koji na novo dosli drzavni predstavnik nasao zgodniji polozej i raspolozenje megju svojom kolonijom, nego nas, za razvijanje programa i postignuce svrha, u koje narodi preko svojih vlada salju u tugjinu svoje prestavnike.

Da taj razvitak nije posao naznacnim normalnim putem, lezi uzrok u abnormalnosti prilika u poratnoj atmosferi doma. Privrednistvo prepustilo je upravu drzave onima, koji su bili za to najmanje sposobi: profesionalnim politicarima. A ti su resili i pitanje ovdasnjeg predstavništva u istom duhu.

U prvom redu nije palo nikome na pamet ono sto je bilo od najelementarnije potrebe, da se Vlada preko sposobnog svog

ARGENTINSKA KARIKATURA A, koja vredi s ove i one strane Atlantika —
(Iz "La Crítica", Buenos Aires)
PO LITIK cili RECENO - VYKONA NO

1. — Ovaj dobri gospo-
din zeli, da se zrtvuje
za narod
Tento dobry pán snazi
se vládnouti národu a
tak počne svou práci

2. — Svrsicu nasiljem i
nepravdom
"Se mnou prestanou
zlorády a násili"

3. — Pravednost i mir
ce vladati megju Vama
Ucinim skuteenou sprá-
vedlivost. — A zavlá-
dne mir mezi Vámi

4. — Obecano i ispun-
jeno, a pozitivni otac
naroda povlaci se u
zasluzenu penziju
Onen dobry pán vlá-
dnul a toto jest co vy-
konal...

emisara na licu mesta informira o faktickom stanju stvari u Južnoj Americi, o potrebama i mogućnosti rada svog budućeg predstavnika, a time i o preduvetima, koje mora ispuniti dotiena osoba, da bude kad dogje ovamo i zbilja na svom mestu. Oni tamo megjutim usvojili su kao svoj onaj opei predsudak o našoj Južnoj Americi, da je puna samih Mihanovica i Baburizza, sa bajslovnim bogastvima. Tako se je gore oznacena "politicka misija" pretvorila u jenostavan program — lova za tim bogastvima, i za pojedincima koji ta bogastva poseduju.

Tako se resilo pitanje državnog prestavnika, i u tom znaku plavamo jos i danas, nakon cetiri godine službenih relacija izmegju nas i domovine.

A kako ima Mihanovica i Baburizza samo nekoliko, dogodilo se ono, sto se drukeije niti nije moglo dogoditi: za službene krugove ovgje i onamo reducirala se cela nasajuznoamerikanska emigracija na par, doduse svesnih, bogatih i rodoljubnih pojedinaca, a sve ostale tisuce i tisuce iseljenika promenile se u neku "masu", za koju ne znadu sto bi s njom, o cijim potrebama ne vode racuna, jer si niti nisu svesni, da li ima kako-vih i koje su.

Tako smo dosli do toga, da se je stvorila umetna fasada, da se moze predstavljati, kad progovori dvoje troje uplivnih lica, ko da je progovorilo CELOKUPNO ISELJENISTVO, ko da je zadovoljno celokupno iseljenistvo i da je odgovorno prestavnistvo megju tim iseljenistvom izvršilo u punoj meri svoju "politicku misiju". Tako smo dosli do toga, da bivsa, RATNA organizacija postoji i nepostoji. Postoji, kad treba, da njezinih par prestavnika u svojoj dobroj veri, i politickom neiskustvu posuguju svoje ime, kad se ima u domovini pobuditi mnenje, ko da je ovgje tako, kako smo gore spomenuli da se prikazuje.

A ne postoji, kad bi iseljenistvo preko njezinih Ogranaka moglo reci i koju svoju, cime bi se i u domovini moglo doznati, da ovo juznoamerikansko socijalno, politicko, narodno i ekonomsko slubezno zlato nije tako zlatno, kako se na gore pokusa prikazivati.

(Nastavicese).

Dopisi

CORPUS. — Misiones. — Sa iskrenim srecem pozdravljam «G» sa zeljom napretka na korist i osvetsenje naših zemljaka, koji se doseljuju u Argentinu.

CHACABUCO — S. moje strane Vam zelim sretan napredak i da bi se vase c. novine cim prije pojavile svaki dan. Cestitam avo djelo za nas iseljenike u ovoj Americi.

ANTOFAGASTA — Danas doznao sam za osnutak vaseg novog lista "G" sto me je u velike razveselilo, jer sam potpunoma, uvjeren, bar po naslovu, da u istome nece biti nikakovog stranca- renja, koje kod naših ljudi zna- ci propast! — Prosvjeta je naj- jaca grana na svijetu, ali bistra i istinita, jer u protivnom sluca- ja sve ne vrijedi nista zato bi zelio ja od moje strane, da va sa novina bude vanstranaacka. Iz- volite dakle primiti moje najpri- jaznije pozdrave uz usklik, da Vam bude sretno i uspjesno.

TELEN — Slobodan sam javiti Vam moje ugodno iznenagjen- je primivši vase "G." Zaista, vi- dim da je to jedn anova novina, koja ce uciniti utisak na nas ov- dasnji radni i drugi svet. Vese- li me i zelim dobar uspeh novi- ni. Ima nas ovgje u Argentinu kao izgubljenih ovaca, svako se bavi i gnjavi, u svom kutu, tako da coveka zbilja razveseli, kad primi vasu novinu.

ARROYO SECO. — Citam elan- nak, kako se u Sev. Americi snu- ju drustva i izdavaju novine. To mi je dobro poznato, jer sam bio

uvek za tim da prosveta napredu- je U malom mestu Barlerton, Ohio, osnovao sam najprije pot- porno drustvo "Ban Jelacic", br. 100 "Hrv. Zajednice", pak pro- svetno drustvo "Zora", te "Hrvastko Pevacko Drustvo" i tamburasko "Sloga". Prikupio sam u ta drustva preko 500 Slo- vena, bio u prvom i pet godina predsjednikom. Meni je zao, sto nema ovgje u Južnoj Americi sto tako.

Uzrok je, sto ovgje narod nije tako sakupljen na istom mjestu, i nije tako svijestan. Ne znam, kako je u Buenos Airesu, ali u Rosariju sve je mrtvo od naseg naroda. Ne mogu radit dakle dru- go nego napisati po koji prosvet- ni clanak u "G." Opaska ured. Ovakovih Hrvata bi nam bilo ovg- je potreba, koji rade. Kad bi bilo vise ovakovih iseljenika me- gu nama dalo bise mnogo vise uraditi nego ovako, kad nema ni ineresa, a jos manje volje za rad.

U MENDOZI,

Calle Belgrano 1389, otvorili su dne 22. jula nasi zemljaci gg. L. SPALJ i J. BULIGOVIC no- vu restavraciju. Udaljena je sa- mo dve kvadre od zeljeznicke stanice, prama jugu.

Ako se uzme u obzir, koliko se g. Buligovic zauzimao oko na- seg tamosnjeg iseljenickog sveta, svakoga ce gornja vest razvese- liti, da je tom narodnom radni- ku uspelo, da se gospodarski osa- mosvoji. Tako ce njegova radnja biti vise, nego obican iposlovni podhvat. Njom dobiec nasi u Mendoza sastajaliste, gdje ce bi- ti sigurni, da ce naci ne samo dobru poslugu, nego i savjeta i korisnih informacija. Neka se svi ravnaju po nacelu "Svoj svo- me", podupirajuci nasu radnju, podupirace i razvitak nase na- seobine u Mendoza.

Pretplatite se na

"GOSPODARSTVO"

SEÑORA

Ud. que tiene
hijas y sobrinas

CASADERAS

Revistas de bordados: Bordado en blanco \$ 0.25; bordados y labores, 0.40; "La Moda Porteña", 0.30.

Figurines de moda: "Weldons" para señoras, con moldes, a \$ 0.75; "Weldons", para niños, con moldes, 0.60; "La Mode de Demain", 0.90; "Toute la Mode", 2.—; "Record", en castellano, 0.60; "La Femme Élégante", 1.—; "Les Grandes Modes de Paris", 1.30; "La Femme Chic a Paris", 1.60; "Les Enfants", con moldes, 0.90; "Trés Chic", 1.80; "Pictorial Review", 1.20; "La Mode de Paris", 1.90;

Albumes. — Crochet, 350 modelos, \$ 1.20; crochet, 300 modelos, 1.00; Macramé, álbum N° 1, 2 y 3, c/u., 1.50; Los tres álbumes, 4.00; Macramé Gran Album, 2.50; Album N° 1, 100 hojas de dibujos varios 1.50; Album N° 2, letras, monogramas, 2.00; Album N° 3, infinidad de dibujos al natural, 2.50; Album N° 5, filet, 1.80; Album N° 6, lencería y ropa de cama, 2.50; Album N° 7, tejidos dos agujas, 1.80; Album N° 8, Arreglo de la casa, 1.80; lencería, figurines, varia, 1.20.

Franqueo de impresos: certificado, 0.30.

Casa "EURASIA"
NUEVA YORK 3363
Buenos Aires

Jovan OSTOJIC TOSKOVIC

Buenos Aires, Calle Suipacha 805

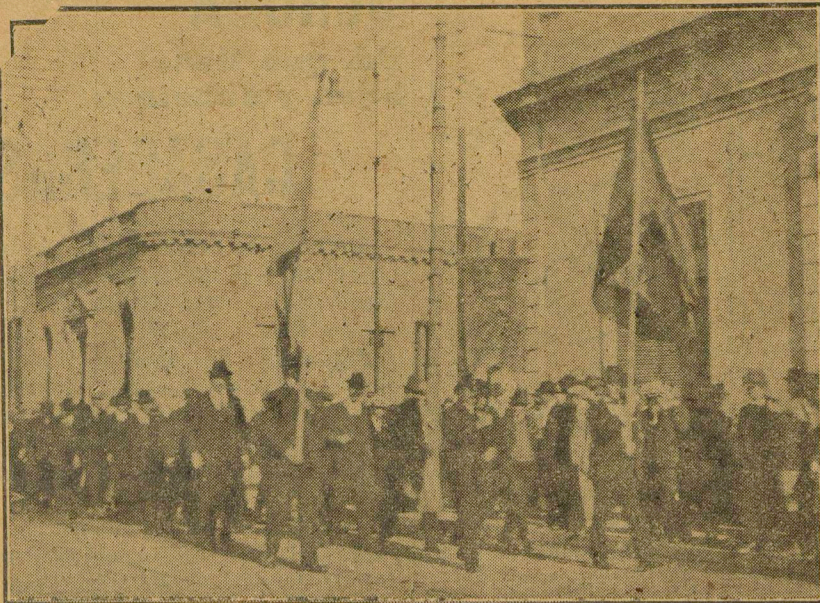
U. T. 44, Juncal, 5295

Izvestavam eijenjeno opeinstvo, da sam zatvorio svoju posrednicku kupoprodajnu kancelariju i salon za dame u ulici Viamonte 665 i otvorio jedno od najmodernijih trgovina kupoprodaje i to u gore naznacenoj ulici, pod imenom "ASTRA", gdje kupujem i prodajem: briljantske, biserne i srebrne nakite srebrne, porculanske i kristalne servise, umjetnicke slike, fine kancelarijske i sobne namjestaje, muske i zenske haljine od svile, i stofa, za zaba- ve i ulicu, svilene, stofane i kznjnene kapute, kozuhe sesire itd. Sve te stvari su od najboljeg materijala a po neverovatnoj jeftinoj cijeni. Sve mozete si nabaviti u kuci "ASTRA" ili preko nje.

Dogjite pogledati moje zalihe, da se osobno osvjedoite

Ne zaboravite, da su ekonomija, ušteda i dobra obuka od velikog znacjenja za svakog a osobito za iseljenika.

LOS YUGOESLAVOS EN ENSENADA

Un grupo de más de cien obreros yugoeslavos, con su bandera nacional y el estandarte de su Sociedad "Kosovo", en la procesión cívica del día 9 de Julio en Ensenada.

NASI POKOJNICI

Prosloga meseca juna preminuo je nenadnom smrću udaren kapi na mozak, u Genovi **Don Bartul MIHANOVIC**, star 67 godina. Don Bartul bio je brat. Don Miguela i Nikole Mihanovića. I on si je ustrajnim radom, stvorio sjajan položaj i dao dokaz o sposobnostima sinova nase Dalmacije. Iskreno sačuse i s nase strane pokojnikovoj obitelji.

U ovom gradu umro je istotako nenadnom smrću g. **Nikola VASILJEVIC** star 31 god, rodom iz Nisa. Radio je u svojstvu sefa kancelarije na nasem Generalnom Konsulatu. U punoj snazi životnoj neumoljiva je smrt prekinula nade, koje su ga dovele u Ameriku. Neka mu bude laka tugja zemlja!

Društva

Uprava Kola Jugoslavenskih Sestara primila je od Iseljenskih Izaslanika gospodina Jove N. Marcetice sljedeće: "Jovo N. Marcetic casti se podnjati gospodjici Generalnoj tajnici svoj na jodaniji pozdrav i moli je, da izvoli predati društvenoj blagajni prilozeni iznos od m\$u 25.— kao njegov prilog na korist K. J. S. u zamjenu kitice cvca na prerani grob Nikole **Vasiljevica**."

Zahvaljujuci uprava najsrdačnije na daru, obraća se vriednoj nasoj koloniji, da je ovaj liepi nacin vec odavna uobicajen u Evropi, pak bi pozeljno bilo da se i ovdje uvede scime bi se potpomoglo nase razne institucije te spojilo liepo s korisnim. — Predsjednica: Marija Kincani; Blagajnice, Nada Brinsek, Marija Parunov.

ROSARIO. — Tu u Rosario je vrlo slabo za rad, a mnogo naroda bez rada. Ima vec sest meseci, sto ja nisam primio svojih krvavo zasluženih novaca. Radim kod vlade, kod Defensa Agrícola. Bilo bi dosta rada, kad bi se pocelo jedanput raditi novu Stacionu.

Montevideo

Nasi ovdjesnji naseljenici tek danas se sjecaju da je doslo vrijeme da se organiziraju na jedinstvenom temelju materijalne potpore, te na osnovu ovakova misljenja, jedna grupa nasih sunarodnjaka povela je inicijativu prvih dana tekuceg mjeseca, za osnivanje jednog "**Tamburasko-Pjevackog Društva**". Na prvoj pripravnoj sjednici koja se je obavila 1. og. ov. mjeseca uestvovalo je nekih 60. osoba iz svijeh krajeva nase Domovine, kojom prilikom se je doslo na sporazum, da se novoj ustanovi dade naziv "**Jugoslovenski Dom**".

Inicijativa Organizačkog Odbora produbila je veci interes medju opsti nas narod, te je vjerovat da ce se na sudjelovanju nove ustanove odazvati veci broj mladih elemenatai povesti do konacnog usjeha osnovni program ove kulturne ustanove, koja je odavna bila potrebna ovdjesnjem mnogobrojnom naseljenistvu.

Treba znati da u Uruguayu-izuzevsi Ogranak Jug. Nar. Odbrane — nije do danas bilo nijedne ni kulturne niti potporne ustanove, koja bi okupila u svoje kolo veci dio naseg naseljenistva; ovome bas nije bila krivnja nesposobnost pojedinih elemenata, nego sama zanemarnost opsteg naroda, te niko, nece da ulozi makar maleni dio pozrtvovnosti za opste interese kolektivnosti.

Jugoslavenska Narodna Odbrana, u najteze vrijeme svojeg osnovnog rada, kad se je na kocku igrala buducnost nase dra-

ge Domovine, pozrtvovnoscu svojih osnovnih clanova uspjela je bila da probudi nacionalnu svijes medju ovdjesnji opsti nas narod, a svojim primjernim patriotskim radom zainteresovala je je opstu javnost i uruguayske vlasti za moralnu potporu lakseg dovršenja svoje vazne zadace, te je bez ijedne pomoci domovinskih drzavnih organa uspjela, da ovoj gostoljubivoj novoj nam otadzbini predstavi cijele nase drzavljane sa jednim nacionalnim imenom, Jugoslaveni. Godine 1919, dovršen osnovni dio politickog programa, ovdjesnji Ogranak Jug. Nar. Odbrane, po-

duprt od strane nekolicine savjesinih rodoljuba, presao je na drugi dio osnovnog programa: sirenjem jedinstvene ljubavi majei Otadzbini i ukazivanjem protekcije moralne i materijalne svem nasem naseljenistvu, bez obzira na: vjerska i politicka misljenja pojedinih elemenata.

Naprama pohvalnom radu Jug. Nar. Odbrane, a sa uspjesnom ustanovom novo-organizujuceg drustvo ce zainteresovat sav nas ovdjesnji narod na zajednicko sudjelovanje ekonomskog i socijalno-kulturnog unapredjenja.

MRA.

Otvoreno Pismo

DON PASKU BABURIZZI, PRESEDNIKU UPRAVE BIVSE JNO U VALPARAISO U CILE

"... porque la imparcialidad no consiste tampoco en dejar de juzgar, sino en ver lo grande como grande, y lo ridiculo como ridiculo".

(Ramiro de Maeztu u "La Nación")

Velesenjeni Don Pasko:

Ne dugo iza toga, kad je bio potpisan Protest radi nespretnog-reenja pitanja odlikovanja ovgje, pocete se siriti glasine, da "konsul pise kontraprotest", i svi, koji poznamo ovdasnje "prilike i ljude" ocekivali smo taj kontraprotest s istinskim zanimanjem, toli u meritornom obziru, koli radi okolnosti, da ce se jedna tako visoka licnost spustitu u javnu polemiku sa svojim "podanicima".

Treba priznati, da kad je izašla dotiena "obrana", datovana sa 15. junom u Valparaiso s onu stranu visokih Kordiljera s obala Pacifika a potpisana od predsjednika JNO protiv njezinih clanova na Atlantiku, da je mrsavost njezinih argumenata iznenadila, i iznenadila zalostna okolnost, da se je izrabilo vasu dobru veru, pa da stavite potpis ispod nesto, sto ne dosize vriednosti niti slabasnog novinarsko-polemickog clanka, pa da takav produkt ide kao predstavka na jednog Ministarskog Predsednika, glede kojega se je moralo pretpostavljati, da je megjutim saznao za argumente Protesta koji ce kod prosugjivanja Protesta znati razlikovati megju cinjenicama, koje se navode i megju pojedinih izrazima nas skromnih iseljenika, koji nismo imali vremena, da naucimo visoki slog diplomatskog izrazanja svog skromnog mnjenja.

Megjutim, kad je "obrana" vec zauzela takav oblik, "pa da ne bi ostala ni udaljena sumnja, da mukom odobravamo" ono sto ste Vi u dobroj veri potpisali, hocu da u vezi ovih reci "obrane" konstatujem cinjenicu, da nijedan od sugragjna u jurisdikciji istog vaseg sticenika nije nasao za potrebito da ga brani

pred "Protestom" premda su oni bili mnogo pozvaniji nego Vi, koji zivite na Pacifiku, jer ga zaista poznaju bolje nego li Vi tako udaljeni. Dakle po samom Vasem priznanju njega svojim mukom jednodusno osugujuju nasi drzavljani, njegovi sticenici, koji su po pravu i prirodni pozvani da sude njegova dela, kojih posledice, dobre dili zle, jedino na njihove glave padaju. Ovgje, na Boci, u Berissu i Ensenadi, u Montevideu, u Mendozi, i rosarijskoj okolici zivi na tisuce i tisuce nasih gragjana, pa da su te tisuce umesto Vas potpisale "obranu", onda bi ona zbilja bila obranom Ili onih bivsih 40 Ogranaka, koje je imala JNO na Juznom Atlantiku!

Docim ovako, videci na njoj Vas potpis, clanovi JNO moraju osecati kao krvavu ironiju okolnost, da dolazite Vi, predsjednik njezin, te branite pred njima i onoga, koji je njih zato bacao na ulicu, jer su se uclanili onda, u **VASU** organizaciju kad je Srbija bila — u albanskim klanovima. Docim oni, koji su onda bili s njim, mogu da se ironicki rugaju onim naivnicima, koj su za vremena, dok jos nije bio probijen solunski front, verovali — vasim pozivima.

A i jednima i drugima je jasno, da se je vas drugi, zvanicni, sticenic sakrio iza vaseg imena racunajuci da se radi popularnosti i nimbusa tog imena niko vise nece ufati odazvati, u strahu, da se ne uvali nanj odium, da si usugjuje biti drugacijeg mnjenja, nego sto se tice serijoznosti i rodoljubja tako iznad svake sumnje stojece lice kaosto je jedan Baburica.

Sto se tice Don Nikole: "Protest sam kaze da "kolonija ne bi smetala g. M-a. u njegovoj osamljenosti, da nije doslo do njegovog odlikovanja, koje je upravo zaprepastilo potpisane". Ne radi se dakle o samoj osobi odlikovanoga, nego o **moralnoj** strani odlikovanja, o nacinu, kako se je uzelo u ruke pokus "izmirenja". Odlikovanje bilo je tako bes svake logike, da su se ljudi nehotice pitali, kakav je to "posao" po sredi, dapace culo se i konkretne upite" dali je istina, da je Konsul dobio 40.000 zato, da je predlozio to odlikovanje. "Jedna od prvih vlastnosti,

koje se zahteva od spretnog političara, osobito diplomate, je da predvigja. To odlikovanje je do kazalo, da vas kandidat te vlastnosti nema, nisi gléde svog vlastitog dobrog imena.

Njegova je zadaća bila, da nađe načina, kako da bude "svakome svoje", a ne da se polemiku direktno izaziva, ogorećava jednu stranu, a drugu ispostavlja, na koje sama nikada nije željela doći. A na silu se nameće okolnost, da s za ne, koga koji je na gospodarskom polju postigao nevjegjene uspehe, da mu se na gospodarskom dade i zadosćenje pa i priluku da nagje most do svoje nove države.

U svoje vreme dao sti, na koje koji je na gospodarskom polju postigao nevjegjene uspehe, da mu se na gospodarskom dade i zadosćenje pa i priluku da nagje most do svoje nove države. U svoje vreme dao sam na nadležno mesto predlog, da se osnuje funkcija "konsularnihsavetnika", koji bi činili neke vrste "Gospodarskog Veća" oko pojedinih konsulata, nalik po Ustavu predvigjanog "Privrednog Saveta" u državi. Mislim, da bi svi uzeli kao najlogičniju stvar na svetu, kad bi Don Nikola bio odlikovan sa predsednistvom ovakove institucije, a da bi ovako tek bio prenesen u realnost sav upliv njegovog imena, na gospodarskom polju. Kad bi njegovo ime poduprlo u tugjini glas nasih izvoznih proizvoda, a u domovini izvoznicima davalo lekije zbog dosadasnog besmiselnog načina resavanja porudžbi iz tugjine.

Navagjam ovo samo kao jedan slučaj, da ima u novim vremenima i praktičnijih načina za predobivanje ljudi, nego ih je imala Austrija za svoje pisare i zandarme.

Kad bi ste Vi ziveli ovjge, bili u dodiru s nasim svetom, i poznavali u podrobnosti prilike, onda bi ste znali, da "Protest" nije nista drugoga nego prvi javni izraz latetnog nezadovoljstva s načinom, kako biva upravljano nase prvo i jedino zvanično zastupstvo. Da je taj izraz zadobio ovakav oblik, uzrokom je, jer kolonija nije imala sve te godine svog nezavislog glasila jer se je na rafinirani način pustilo zaspati svaku organizaciju i jer se je Vas par prvaka s neke strane vrlo vesto izoliralo od nas "siroke mase".

Sva diplomatska taktika vasesg zvaničnog sticenika sastoji se u glavnome iz dvijuh ekstrema: prijateljskih vecera sa milostinjom blagosklonih usmesaka, s jedne strane, a s pretnjom policijem s druge strane. Vi i vasi milijuni imali ste prilike, da budete počasceni s prvim, ali mi ovjge imali smo prilike, da se upoznamo i sa drugim. Zato "način, kako govori Protest o prvom i dostojnom predstavniku", bar s ove strane Kordiljere, megju onima koji poznadu kako stvari **fakticki idu**, nije pobudio bas onako tragicke zalosti, kako ste

Vi u "obrani" potpisali.

Velika vecina iseljenika je doduse siromasna i "neuka", ali ona prima od kuce pisma i cita novine, kako dezolatno stanje je doma, kako ogroman pe drzavni proracun, kako sterilan je nas parlamenat i kakovi su ogromni porezi. Ovgje trpi pod crnom krizom, nestasicom rada i pod teskim konzularnim taksama. A s druge strane vidi, da taj vas "pozrtvovni" sticenic prima ogromnu placu od skoro 40.000 peca, to je blizu jedan milijun dinara, to jest, dnevno oko 120 peca ili 3000 dinara, koliko doma iznosi mesečna placa bolje placanih cinovnika. Pa nije cud, da je taj svet tako drzak, pa da se pita, da li taj drzavni, to je od njegovih poreza uzdrzavani cinovnik prema tome i radi. Dapace je tako drzak, da je mnenja da kad bi taj **cinovnik radio tako**, da bi od rada i krvavi znoj znojio da bi bas nekako izvrsio svoju duznost. A ja vrlo dvojim, da tog pravava iseljnistvo ne bi imalo, tako kako bi ste Vi imali pravo, da zahtevate od svoga gerenta negdje vani na Pampi, kojemu bi ste godisnje platili po 120.000 eilenških peca, da radi **toliko**, da njegovim radom vase poduzeće zasluži ne samo taj iznos nego i nekoliko vise, da mozete ostati **aktivni**.

Gornju opravdanost iseljenickog mnenja poduprecu onim, sto cete Vi kao veliki poduzetnik sigurno najlaglje shvatiti: brojkama. Zagrebacka Trgovacko obrtnicka Zbornica konstatovala je, da je hrvatsko slavonska privreda u godini 1924 radila ukupno samo sa DVA posto dobiti. Koliku glavnicu predstavlja dakle placa vasesg sticenika? Ako se ne varam **DVA MILIJUNA PECA**, to jest bar **CETRDESET MILIJUNA** dinara. Pribrojimo tome jos troskove neracijonelne drzavne uprave, dok se gornju svotu pribere u obliku poreza itd. pak mozemo mirno racunati, da u domovini 50 milijuna kapitala mora dati sav svoj godisnji dobitak za uzdrzavanje samo tog jedinog svog cinovnika. U praksi znaci to, da jedan broj hrvatskih seljaka, ili malih trgovaca ili obrtnika koji ukupno poseduju 50 milijuna, mora dati **sve do posljednje pare**, da moze vas sticenic ovjge tako "pozrtvovno" za taj isti narod raditi. Posto megjutim taj broj privrednika ipak mora da zivi od necesa drugoga nego od uzduha, znaci, da ako se uzme jos drugi skup daljnih 50 milijuna kapitala ostaje obojici **jedan celi postotak**, nezman dali za to da gladi poumru ili za put u Ameriku. Tako da kad bi Vas sticenic iznasao tako jedno visoko odlikovanje za Don Nicolasa, da bi taj nasoj privredi darovao 10 do 15 milijuna peca, to jest nekih 200 do 300 milijuna dinara, glavnice, to bi nasa privreda tek dobila kapital za kamate koje trosi narod za uzdrzavanje tog gospodina, od kojeg bi se punim

pravom moglo zahtevati jos i druge uspehe, ako bi hteo imati pravo na poslanisko mesto.

Evo, don Pasko, to je jedan od nasih argumentata, koji su nam dali pravo, da smo zahtevali, od starije vlasti, koja je odgovorna za trosenje drzavnog noveca, da ga makne s mesta, na koje ga je postavila.

Toliko za danas. Pisem Vam javno, jer mislim, da pitanja, koja se tieu javnosti, treba javno

raspravljati, da se prepri e da ne bi ih se zabasurilo a ne davalo niti onima "dole" niti onima "gore" rog za svecu.

U Buenos Airesu, 5 augusta, 1926.

Pisao i potpisao:

Ing. CIRO JEKOVEC

Poslovnja bivseg Centra JNO za Juzni Atlantik "Jadran" i clan kolonije na Atlantiku.

Gragjevno Poduzeće-Osnovano 1912

A. GOBICH

Sitio de Montevedeo 660-Lanus F. C. S.

Proracuni, naerti i gradnja kuce za obitelji, chalea, dvorana, skladista, mostova zeljeznica itd.

Specijalista za zeljezni beton (cemento armado) — Izvrsilo vec opetovano kuce do devet spratova.

Male obitaljke kuce grade se na umerene mesečne obroke,

Zaposluje najbolje nase inzenjere i druge strukovne sile, te iskljucivo nase radnike. Kad radi dobro nasa tvrtka, zaradi dobro i nas radnik - iseljenik.

Zeljene informacije i podatke mozete dobiti usmeno ili pismeno na gornjem naslovu.

Trebamo

PRVORAZREDNU KUCHARICU

za JUGOSLOVENSKU RESTAVRACIJU U MENDOZI

Dotiena mora da je Jugoslovenka, i da je zdrava, cista i da nesto poznaje i ovdasnju kuhinju. Po podatke obratiti se na potpisane.

Belgranc, 1389 — Mendoza **BULIGOVIC I SPALJ**

PENSION "ZORKA", FLORES

Poznata slovenačka cistoca. Najbolja opskrba. Prilika za konverzaciju u engleskom, nemackom i kasteljanskom jeziku.

Sobe s hranom ili bez hrane od \$ 80 dalje.

Calle Ramón Falcón 2207. Jedna kvadra od Rivadavije, visina 6700.

NASA GOSTIONICA

U MENDOZI

Fonda "Nueva", calle Belgrano 1366, Mendoza.

Jedno pol kvadre od zeljeznice stanice, toci razna pica, poseduje udobne spavace sobe, i ugosenje sa izvrsnom hranom, a sve to za niske cene.

Kad u Mendoza zelite naci koga od svojih, posetite nas. Vlasnik: Luka Vukasovic.

Jedina Ceskoslovenska Ljekarna u Juznoj Americi

Mgr. Farm. Franjo HUSPAUR

farmaceutik diplomiran u Pragu i Buenos Airesu bivsi vođa Kralj Ljekarne u Crnoj Gori, i upravitelj bolnice u Nemackoj Bolnici u Buenos Airesu.

OSOBNOM posluje cijeli dan, a negjeljom dopodne; **BESPLATNO** dava savjete i upute u ljekarni i pismeno; **STAVIO SE** u vezu sa izvrsnim lijecnikom **SLOVENOM**; tako da mozete u toj doma coj ljekarni naci svaki cas i za svaki slucaj potrebnu pomoc. Obracajte se dakle na nju sa svim povjerenjem, osobno ili pismeno.

Diskrtnost zajamecena!

FRANJO HUSPAUR

Buenos Aires, Isla Maciel — Dok Sud, Calle F. Quiroga 1181-83

Vychází etrnáctidenně

Redakční část řídí: Inz. R. KNAIBL, Triumvirato 669 E.

O Č B Ě Z Í ?

Resoluce, která byla v "Jihoamericanu" uveřejněna jako právní kolonie projevem na schůzi dne 18. července slibuje být opravdovým skandálem.

Byla už popravena na členském schůzi Čsl. Klubu, kde ji zaprel sám, předseda. Nenasla jediného obhájce, který by byl s to přesvědčit krajany, že ciní národní povinnost tím, že oni budou čekat práci, za kterou vláda platí konsulát a vystehovaleckého komisare.

A stanovisko T. J. Sokol je stejné odmítavé neboť tato nemá s resolucí nic společného.

Co se nás tyče, presli, bychom ten fakt mčlením, kdyby neslo při tom o věci mnohem vážnější. Vždyť ta resoluce je jen kusem papíru a ze ta právní v ní mají cenu jeste menší než ten papír na němz jsou psány, o tom nás učí naše zkušenosti s vládou už z dob drívějších.

"My to víme — a Vy, páni autorí resoluce taky".

A nedala nás spát otázka proč tedy ke všem certům celá ta komedie? Kdo jí vlastně potřebuje a nač jí chce? Komu, že se mají zalepit oči?

Odpověď na to nám dal průbeh schůze — a to co nesmelo přijít do protokolu.

Napsali jsme, že nestrpíme aby bylo zneužíváno tohoto projevu, protože jsme tusili oc bezí.

Núze, pane generální konsule. Vy víte, že vláda esl. republiky zamyslí podporovat vystehovalectví do Argentiny.

Vy víte, že drívě ci pozdeji naše vláda bude musit provádět kolonizaci zemedelskou.

Vy víte, že se při tom obrátí na osoby, které jí označíte Vy.

A nyní, pane generální konsule, Vy, který znáte hanebnou roli red. Svobody v záležitosti ko-

lonizace v. Colonia Dora, Vy jsem nabídl **zdrucující doklady** o poskozování našich lidí, Vy, který máte sta možností přesvědčiti se o pravém stavu věci, Vy nejen, že vezmete v ochranu upíry Agrelo Casanova, tím, že se dáte **presvědčit** o jejich blahovolnosti jich placenými náhonem, ale — a to je horsí — Vy se odvážíte jeste provokovat kolonii tím, že představujete jako svoji pravou ruku cloveka tak chatrné morálky jako je red. Svoboda.

A jestli Vám při tom sekunduje jeste vystehovalecky komisar pak máme dojem, že zájmy kolonie dnesní a příští jsou ohroženy v nejvyšší míře.

Toz, pane generální konsule, konejte to co kazdy lidsky cítící clovek by povazoval za svou povinnost a učiňte přítrž dalšímu klamání důverivých lidí, kteří jsou jeste tak naivní, že jim ani nenapadne, že by redaktor "Jihoamericana" a k tomu jeste byvaly legionár mohl za mizerých pár \$ a úsmev svého představeného hnáti vedome svoje vlastní krajany do bídy a zoufalství.

Jsou-li už Vám osobne lhotejny nářky a kletby postizených, pak konejte to k čemu Vás naše vláda sem vyslala.

Toz, pane generální konsule, drívě jeste než se potvrdí povesti, že pan vystehovalecky komisar vybírá už pozemky pro příští vladní kolonizaci a ze red. "Jihoamericana" s jeho sefem Casanovou mají znova **nejlepší úmysly**, vysetrete záležitost "Colonia Dora" jak náleží.

My zatím budeme dále burcovat kolonii aby se nestali kozlí zahradníky.

R. Knaibl.

je, že se mu budeme moci venovati plně v dohledné době.

Na druhé strane ale máme zadosťucineni, že jsme prisli jeste v čas, abychom zabránili mnohemu zlu a mnohé akci, že které naše kolonie mohla vyjít posramocena. A proto venujeme posledním událostem místním více místa, nes snad by jim přísluselo v rámci vseobecných zájmu kolonie, i podle našeho názoru. Ale, jakmile pomine nebezpečí, vrátíme se ke svému skutečnému poslání, které jiste nezáleží ve ztracení času zbytečným, hastením a vyhledáváním sporů.

Doufáme, že na konec to pochopí i ti do nichz jsme dnes nuceni busit, aby se vzpamato-

li a probudili své svedomí ukolébané v příjemny spánek krásnými písničkami o dojemné shode v jaké tu vsichni zijeme ve vzorném poradku jakym byly az do dnes spravovány a opatreny Vase zájmy.

Toz prosíme Vás, nasi ctenari, abyste byli ujisteni, že osobne jsme odpúrci kverulantství a verime, že podiváteli se DOBRE na jádro našich sporů a útoků, nebude mezi Vámi nikoho kdo by neuznal jejich místnost.

A verte, že při vseh tech vecích, které jsme nuceni potírat, nejvíce nás bolí vedomí, že — bohužel — máme pravdu a rádi — tuze rádi bychom se mylili.

První odpověď

Ve článku "Jihoamericana" ze dne 17. června t. r. pod titulem "Skúdeci naší kolonie" bylo položeno nekolik otázek, z nichz dvě bylo řízeno na T. J. Sokol.

Pan Svoboda se domníval, že zmíněným článkem podarí se mu zabít "sedm jednou ranou", totiž, že dokáže.

- 1) že byl vždy a je opravdovým a nezistným přítelem a rádcem kolonie,
  - 2) že plní poctive a svedomite na se vzaté povinnosti tisku,
  - 3) že kazdy kdo o tom pochybuje je skúdcem kolonie a clovekem mravně zvrhlym,
  - 4) že odhaliti podvod a varovati důverivé je velkým zločinem a,
  - 5) že trpeti podvod nebo dokonce ho podporovati je cinností ne-li zásluznou toz aspoň prospesnou (komu?) a s verejnou mravností slučitelnou,
  - 6) že jsa majitelem "Jihoamericana" ucinil z nej za cenu mnohých obetí list v mnohem smeru vzorny a tím že získal zásluhy o naši kolonii (neupíráme nikomu skutečnou zásluhu),
  - 7) že je proto povinností kolonie vzítí ho v ochranu — at provádí cokoli, bez ohledu na to je — li to kolonii zdravé nebo na.
- Bylo nám známo to vyznání

víry p. majitele "Jihoamericana" už drívě a povazovali jsme za nutné vystoupiti proti nemu, jakmile se udá příležitost poukázati na skodlivé důsledky jeho morálky, jiz tak trpce odpýkalo množství krajanů, kteří se dali zlákatí jeho propagandou a uclizili svou práci a majetek do "blahobyt zarucujícíha samostatného podnikání" v Colonia Dora.

Historie článku v "Crítica" je už našim ctenárům známa a nebudeme se k ní proto vracet.

Nebudeme téz rozbírat ani obzaloby ani obhajobu "Jihoamericana" ve článku "Skúdeci naší kolonie". Doufáme, že to uciní úřední vysétrování.

T. J. Sokol vykonala část zmíněného úkolu sama, davší na otázky jí položené odpověď, kterou uvádíme na jiném místě.

A zároveň vyjádřila tím smyslení vseh tech, kdoz jsou do záležitosti o níž bezelo aspoň trochu zasvěcení.

Čekáme tudíž, že už v příštích číslech "Jihoamericana" neobjeví se více inserát pro Colonia Dora.

A jestli ne pak to bude už vyložený zločin.

PREDPLATNE—

Následkem toho, že zájmy ctenárů vyzadují si neustále vetsího nákladu na zvetsování našeho listu zvysujeme roční predplatné na \$ 3.—

Ctenarum Vestnika

Povazujeme za nutné říci Vám nekolik slov. Tyká se to obsahu "Vestnika", který není takovy jakym ho chceme mít.

Doufali jsme, že budeme moci plnití poslání, které jsme si vyt-

kli z počátku a že tak budem moci cinit nerusene. Ale události donutily nás odbociti od vycené linie a zabývati se vecmi, které neslouží valne k tomu aby v nás mohla vykliciti nade-

Bída v Chacu

Když jiz se mluví o bídě v Chacu jest zajisté místné aby jsme uvedli příčiny této trudné situace, kterou prodělávají mnozí z našich krajanů a aby do budoucna toto co píšeme bylo odstrasujícím příkladem a upozorním tem, kdož v pěstování bavlny hledají budoucnost.

Ríkalo se, že Chaco jest pro chudého, nemajetného nejvhodnějším územím a že peníze jsou vedlejší věci. Hlavní jest aby byla chut k práci a zdravé ruce. Vsak k čemu slouží zdravé ruce když nejsou peníze. Tu poznenáhla se prázdní žaludek a utahuje remen — chut k práci je ta tam a člověk tu stojí před nicím, o veskeré nadeje chudší a o novou zkušenost bohatší.

Ministerství Zemelství vydalo brožuru, kde na centáv jest vypočteno kolik vynesou jeden hektár bavlny. Za základ se vzalo 1000 kg. bavlny na jeden hektar o ceně mĕn \$ 450.— za tůnu.

Farmáři by rádi kdyby mohli sklídit 700-800 kg. a moči zpeneziti je za \$ 350 tůnu. Vláda nepodnikla niccho aby jim to umožnila aby se dle předpisu v brozuce uvedených mohli řídit, za to ale zvyšila clo no dovoz parizské zelene a vnutila jim vyrobek ménecenny, imitaci, což melo za následek, že letosní zne tak smutně dopadly.

Ze mnoho kolonistických rodin prislo na mizinu na tom mají velkou vinu almacereri. Kolonista, kterému peníze jiz byly dosly a chceli své rodine dát jíst, jest nucen pozadovati úver a tak se vystavuje na milost a nemilost almacererovi a stává jeho otrokem. Podepsáním t. zv. prenda agraria nasazuje si farmár chomout. Musí za zboží platiti to co se od neho pozaduje, musí za svou úrodu vzíti to co se mu nabíží. Jako příklad uvádíme následující: Cukr stojí při placení za hotové 35 cts. kilo — na knížku vsak 45-50 a dokonce i 55 cts. Nudle při placení hotovyma 45 cts. — na knížku 60 cts.

Mimo toho se prirází jedno procento úroků za kazdy mesíc.

To jest ketasení nejhrubšího zrna, které u nás se trestá zalárem, zde vsak se podporuje. Lonského roku dávala filiálka spol. Cia. General de Fósforos dva mesíce před znemi zálohu proti podepsání smenky. Za 100 pesos musela se dáti smenka na 110 pesos a to at si byla splatná na 8 — 6 anebo 4 tydny. To jsou 60 % úroky. Více nemusíme uvádeti.

Kdykoli se přinese almacerovi bavlna je vzdy "mokrá, spinavá" atd. Odevzdává se v dobrých

pytlech a zpet obdrží se pytle staré, dozedrané.

Kolonista snásí vsechno a almacerero jen stále zapisuje. Když se neprodá bavlna almacererovi, který má desmontadoru tedy se musí odvézti do té neb oné desmontadory a tam složit. Majitel desmontadory pak zaplatí almacererovi 10 pesos za kazdou tůnu. Tedy almacerero nemá na tom dosti, že na svém zboží vydělává 40 — 50 %, nybrz jeste se prizívá s desíti pesy za kazdých 1000 kilo bavlny na úkor farmáře, který o to přijde zkrátka.

Základem každého státu je rolnictví. Pakli tomuto darí se dobře — stát bohatne. Válka nás naucila jaká síla spočívá v rolnictví. Průmysl a zemedelství musí pracovati ruka v ruce a nikdy ne proti sobe. Následkem toho jest naprosto nesprávné chtít na úkor zemedelství zvednouti průmysl. Kdyby tu slo o zámožné lidi tak by konecne na tom tolik nezáleželo platí - li se za 50 kilo parizské zelene 250 aneb 150 pesos, — rovněž platí - li se za pluh 200 aneb 250 pesos. Ale tak jak se zde v Chaku věci mají, musí kolonie zajít, pakli se ne najde prostredku aby byl kolonista jednak chráñen proti vyderaství, jednak aby byly stanoveny pevné ceny vyrobků pro zemedelství.

Letos stála v Chaku bavlna 240 pesos, pak 230 — 205 — 170 a ku konci docela jen 120 pesos, za kterouzto cenu uz se nevyplácí ji sklízet neb samotné sbírání přijde dráže nez cena a proto celé lány bavlny zůstaly netknuté a hñijí na poli.

Reklo by se, že to není tak zlé, na venku je zivobyť laciné, drúbeze dost, zeleniny atd. To je pravda, ale, bohužel, neplatí to pro Chaco — alespoň ne pro Charatu a okolí ku kterému v první radě smeruje náš elánek. Drúbez jest možno si chovati, ale je-li kukurice a raffia a možno dosíci i užitku, neb tučet vajec stojí tam \$ 1.20. Zelenina vsak tam neroste. Ve vetsine případů není sladké vody a zalévá - li se slanou vodou — zelenina zajde; v zimě vůbec neprší a v léte ji spálí vedro. Zije se jen z almaceru jako ve velkomeste, ale s tím rozdílem, že jest vsechno jeste dražší. Ovoce si múzou dovoliti pouze obchodníci.

Dokud není zem vyměřena tak se za ni platit nemusí, ale když se tak bylo stalo, pak se platit musí. Ale z čeho?

Demne putují odtud rodiny kolonistů, které jiz dohospodarili a při tom lidi, kteří před 3 - 4 roky se tam byli s 4 - 5000 pesos usadili, v nadeji, že zbohatnou, chaery s 15 - 20 hektary půdy a zbytek kampu a prales od prohnanych podvodníků byli

zakoupili. Mysleli, že koupili půdu vládní od soukromníků a dnes jsou na zebrote.

Avsak jsou tu jeste jiné příčiny neprosperity argentinského bavlnářství a ty jsou vážnější než vsechny dosud vyjmenované.

Bavlna pestuje se též v jiných státech a dílech sveta a to racionelne za dozoru odborníků vydrzovanych dotycenými státy v pásmech a za okolností příznivějších než zde v Argentine. Pohledme jen na pomerne nové ohromné bavlnářské plantáže zřízené na horním Nilu v Egypte s ohromnými vodními nádržkami, kde zadržují se v době destů tolik vody, že jest možno touto bez jakychkoli obtíží a vyloh zavodniti plochu as 6.000.000 hektarů zeme, kde pestována bavlna prvotřídní jakosti, které bav-

lna zdejší ani zdaleka se nedá prirovnati.

V této konkurenci resp. podnikavosti anglického průmyslu, který jest jedním z největších konsumentů bavlny, nutno hledati vážny důvod k obavám o úspěch bavlny argentinské v budoucnosti. A po způsobu Anglie venují i jiné státy svou pozornost pěstování bavlny ve svých koloniích, aby nezávisely od trhů jiných a mohly kryti své potreby plodinami vlastními.

Proto dokud Argentina nezúlechní a nebude zpracovávati svou bavlnu ve svém vlastním průmyslu, který dosud jest jen minimální a bude záviseti od kupeců cizích, nelze pomysleti na lepší easy pro zdejší bavlnáře — a k tomu máme jeste velmi, velmi daleko.

Nábozensky zápas v Mexiku se zostruje

Zacalo to vypovídáním knezů a mnichů, kteří byli cizinci. Mexická vláda byla toho názoru, že není zdrávo státu sveriti cizincům vliv jaky mají příslušníci knežské kasty na své verci. A následovaly protesty vatikánu, klatbya excomunikace, na nez mexická vláda dala asi tolik, kolik svou dobou Madari na noty Svazu Národů. Denne posíla za hranice po tučtech mnichy, mniscky a duchovní, zatyká a zavírá nespokojence, kteří hají svou zastaveny bohosluzby, a jsou i povesti o možné revoluci.

Vzpomínáme při tom na obdobné hnutí ve Francii, když byly tamtéž zruseny klášterní skoly. Jak to na konec dopadne v Mexiku ovsem nevíme. Kdo ale z toho meli radost aspoň chvíli byli protestanstí pastori, kterých pry se energicky a s úspěchem ujala anglická vláda.

A možná že když byl Vatikan mel aspoň nekolik takových loďček s kanony jako "John Bull", tak by snad byl dnes v Mexiku "svaty pokoj". Zatím ale mexická vláda prohlašuje, že své ústavní zákony provede do krajních důsledků.

Oznamení krajanum

Krajanům, kteří zehrati na to, že otázka právní ochrany byla tak povrchne odbyta resolučí známé schůze lidu, múžeme dnes přiněsti uklidňující zprávu.

Advokáti pp. F. del Rio a Anibal C. Isola, oba doktori práv, projevíli ochotu uděleti **právní porady** našim lidem, ve vsech záležitostech civilne právních (smlouvy, pohledávky, mzdové spory, dlužní úpisy, úrazy atd),

a sice **úplne zdarma**.

Pro nase krajany znamená to jiste nesmírne mnoho a vzdáváme proto obema páním vřely dík za jejich ochotu. Jejich kancelár nalézá se na **Bolívar 171**.

A k vůli zajímavosti budíz uvedeno, že to čeho jsme se az dosud maršic dozadovali od zastupců naší vlády podarilo se docílití "**skúdcí kolonie**" panu M. Suchanovi.

PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÝ ZÁVOD KREJČOVSKÝ v BUENOS AIRES

Poskytuje P. T. p. krajanum největší vyber prvotřídních anglických látek

Po dobu cervence a srpna, obleky dle míry odpovídající všem pozadavkum moderního strihu ZA SNÍZENOU CENU

F. JURENA

Suipacha 879

Spolkové zprávy

PROJEV ČLENSTVA T. J. SOKOL V CESTNĚ ZALEŽITOSTI STAROSTY

T. J. Sokol na své členské schůzi dne 31. července, při níž čten články "Jihoamericana" ze dne 17. června, kde pod titulem "Skůdci naší kolonie" byl starosta br. M. Suchan obviňen z nešťastných skutků, a po rozsáhlé rozpravě na níž přednesena rada vyvodí jakož i dokladů se záležitostí souvisejících, usnesla se učiniti následující projev.

T. J. Sokol odmítá kategoričsky způsob jakým redaktor "Jihoamericana", p. K. Svoboda pokusil se zavléci ji do svých osobních záležitostí.

Neshledává nicem nešťastného ve skutečné účasti br. M. Suchana při uveřejnění článku v časopise "Crítica" ze dne 21. února t. r. pod titulem "Los dramas silenciosos del Norte Argentino" pojednávajícím mimo jiné též o "Jihoamericanem" podporované esl. kolonizaci v Colonia Dora. Rovněž nemůže považovati za nešťastný čin rozšíření známo-

sti o tomto článku v naší vlasti, neboť tím bylo mnoho krajanů oprávněně varováno před možnou škodou, a lituje jen, že podobná trebas v mírnější vystraha nebyla v "Jihoamericanu" uveřejněna už dříve, a nebo aspoň zastavena propaganda pro zmíněnou "Colonia Dora".

T. J. S. projeví v tomto roce na svých dvou valných schůzích důvěru v cestnost br. M. Suchana zvolivší ho svým starostou a zachovává mu tuto důvěru i nadále.

T. S. J. není až dosud znám jediný případ, že by br. Suchan byl kdy poškodil zájmy kolonie a je přesvědčena, že ani v tomto případě nelze ho nijak vinit z jednání, které by bylo v rozporu s duchem a zásadami Sokolské mravnosti.

Za T. J. Sokol

Fr. Cernocky

J. Mikulanda místostarosta
jednatel

Pozn. Redakce: Toto nové projevení důvěry bylo jednohlasné.

— (0) —

USTAVENÍ "ODBOCKY T. J. SOKOL V Bs. AIRES pro PIÑEYRO

Na oznámenou ustavující schůzku v neděli 25. t. m. dostavil se kromě členů budoucího jádra odbocky, značný počet členů T. J. Sokol v Bs. Aires. Prekvapila přítomnost pp. gen. konsula Lejhance a místokonsula Rezného.

Byly projednávány záležitosti s ustavením odbocky související:

— (0) —

REFERAT USTAVUJÍCÍ SCHŮZE POBOCKY TELOCVICNĚ JEDNOTY SOKOL BUENOS AIRES V PIÑEYRO AVELLANEDA DNE 25. CERVENCE T. R.

Schůze zahájena o 2 1/2 hod. odpoledne u přítomnosti 41 kra-

nájem místnosti, debatováno o poměru v jakém dle organizačního rádu C. O. S. stojí odbočka vůči jednotě materské a vyšším organizačním svazkům C. O. S.

Výsledek debaty, v jejímž průběhu byly objasněny některé věci a vyvráceny mylné názory, byl předán k projednání vyboru T. J. Sokol v Bs. Aires.

stopředseda br. Trapl Josef vedoucí bratrů br. Kolár Frant., vedoucí žen ses. Kolárová Baruska vzdělavatelem br. Odstreil Jindra. Dále volen čtyřčlenný vybor jimž uděleny následující funkce: Jednatel br. Kosák Frant., pokladník br. Bartunek Frant.,

Učastníci ustavující schůze Odbocky T. J. Sokol' na Piñeyro (fotografoval z ochoty p. lékárník Huspaur)

janů. Po proslovu br. Odstreila přikročeno ku přijímání členů a volbě správního vyboru. Předsdou zvolen br. Chmelar Jan, mi-

knihovník a matrikár br. Jurčík Frant., náhradník do vyboru br. Komuň Josef.

Po ukončení voleb přikročeno

ku etení a schválení sokol. stanov a stanovení členských příspěvků. Pak jednáno o návrhu nájmu svítilny pro spolkovou místnost, kterýž byl schválen a přijat. Jelikož dosud odbočka nemá žádného jmení byla usporádána sbírka na návrh sestry Kolárové, kterou také tato provedla a jejíž příjem obnášel \$ 44.-- což bylo použito na zaplacení nájmu. Při této příležitosti br. Huspauer s nevšední ochotou pořídil 2 snímky všech přítomných krajanů a dále jeden snímek členných pobočky.

Vzdor nepříznivému počasí byla schůze čteně navštívena bra-

trými z materské jednoty jakož i zástupci naší vlády gen. konsulem br. Václavem Lejhancem a místokonsulem br. Rud. Reznym.

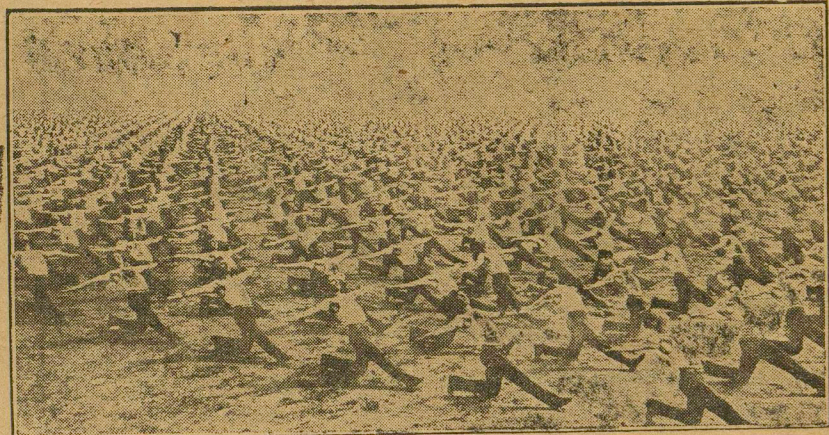
Po ukončení schůze učinil br. Pulkrábek proslov o poslání sokolstva v cizině. Pak byl podáván čaj, za kterýž se dárcům, kteří přispěli k tomuto vzdává srdečný dík.

Spolkové místnosti, jež se nachází na Cor. Díaz 843 je použito jako čítárny, která je otevřena denem od 7 do 9 hod. večer do kteréhožto krajany zveme.

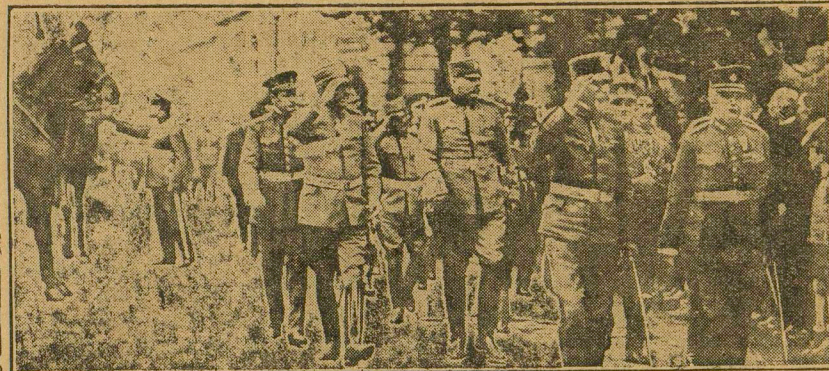
Frant. Kozák
jednatel

Chmelar Jan
Předseda

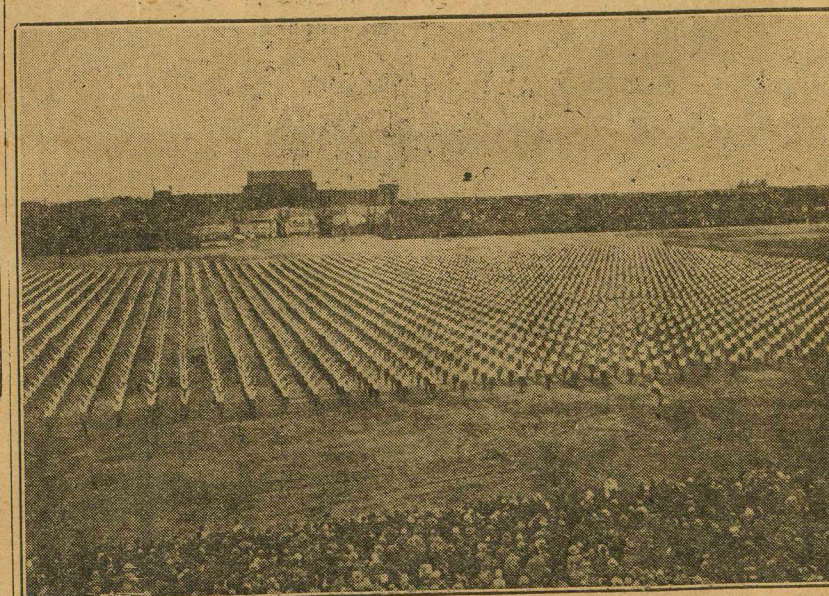
První snímky z VIII. sletu

Prostá muzú

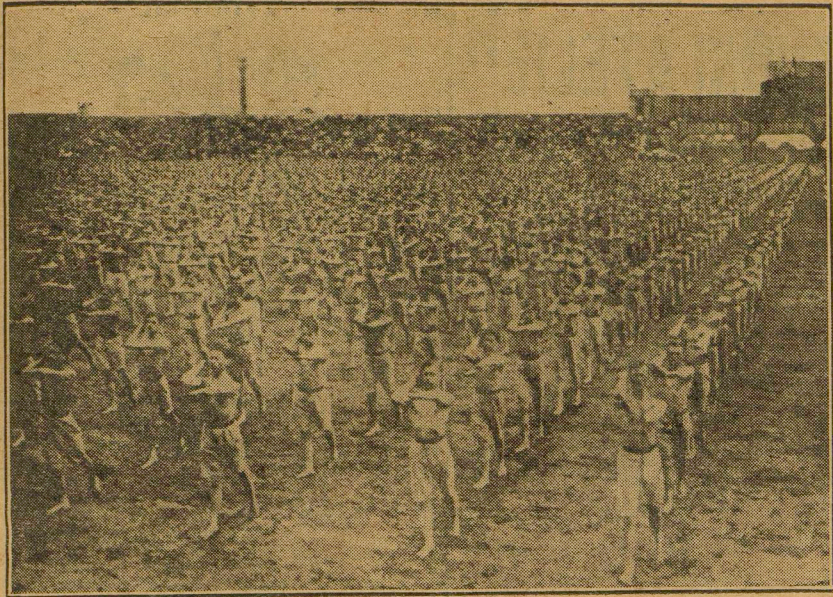

Jugoslovenska voj enská delegace

Cvicení žen

Prostná dor ostenců

DIKUVZDANI

Csl. Národní vzdává díky p. vyslanci Dru. Vl. Kybalovi za dar 50 \$.

ZALOZENI DELNICKEHO ZDRUZENI

Vážená redakce "GOSPODARSTVA".

V nedeli, dne 25. cervence založili jsme delnický spolek jez nese název "Delnické Zdrúzení v Argentine". Prosíme váženou redakci aby poskytla nám místa ku propagaci naseho delnického zdrúzení. Doufáme, ze žádosti nasi bude vyhoveno a ve Vasem nezávislém casopise budou publikovány nase organisacní záležitosti, nebot se zretelem na prospech kolonie je toto stanovisko povazováno za správné a nutné.

S delnickým pozdravem.
za "Delnické zdrúzení"

Novotny Rudolf.
predseda.

Stan. Salsa
jednatel.

DELNICI!

Bylo by zbytecným mrháním casu a místa, aby bylo odvodňováno, proce prikroceno bylo k založení delnického zdrúzení zde. Každý delník musí si proto tuto otázku zodpovedět sám. Bylo by rovněž bláhovym tvrzením, ze založení Delnického Zdrúzení má byti snad konkurecním spolkem spolků zde stávajících. Delnictvo má své vlastní poslání, jako ho mají jiné spolky národní atd.

Proto nesmi byti zazlíváno zdejšímu delnictvu, ze hledá a buduje si svůj vlastní domov, vlastní organisaci; nebudeme proto sirit se o techto vecch, které jsou samozřejmé.

Na důkaz toho predkládáme vytah stanov.

STANOVY

I.—Spolek se nazývá cesky: "Delnické Zdrúzení" v Argentine, slovensky. "Robotnické Zdrúzení v Argentine". Jednací rec je ceská a slovenská.

II.—Ucel zdrúzení:

Ucel zdrúzení je zdruzit delníky obého pohlaví, ceské i

slovenské národnosti, bez rozdílu politické nebo nábozenské příslusnosti. Ucel zdruzení je vybudovat své pomocné organisace aby usnadneno bylo socialní postavení delníka, aby tyto organisace byly nám opravdovou oporou v nasem vyhnanecském zivote. Mimo to hodlá vybudovat tyto odbory.

- Vychovny
- Dramaticky
- Telovychovny

IV.—Muze byti clenem zdruzení téz delník jiné národnosti, rozumí-li jednáci reci uvedené v par. I.

XV.—Clenové v místech vzdálenejších je-li jich aspoň pet v jednom místě mohou utvorit odbocku, jez nese název: "Odbocka "Delnického Zdrúzení".

Mezi eleny musí byti naprosta solidarita delnická vzájemne a pri jednáni ve spolkové místnosti oslovují se dle staré tradice delnické slovem "soudruh". Jakoz i zdravení ve spolkové místnosti uzíváno budiz "Práci cest!", pozdrav to naseh delnických průkopníků. Historie tohoto delnického pozdravu budiz zachovávána a nikdy nezneuzita.

Uvedli jsme důležité body stanov, aby které se míní stát eleny zdruzení i vzdálení, dle toho se řídili a svou cinnost v tomto smeru vedli.

Clenská schůze Delnického Zdrúzení se koná v nedeli 8. srpna ve 3 hod. odpoledne u s. Vaňka ulice Méndez de Andez 617 (Rivadavia 5400, Rojas) Delníci agitujte k této schůzi, přiveďte své známé. Delníci jednotári přijďte, aby jsme utvorili obdor teloeviény! Veskeré dopisy tykající se Zdrúzení adresujte na Rudolf Novotny, Cor. Fraga 657 Piñeyro, Avellaneda.

CLENSKA SCHUZE DEL. ZDRUZENI.

Vybor D. Sdr. svolává se na nadeli 8. srpna 3 hod. odp. v místnosti propůjčené k tomu účelu p. Vaňkem v ulici Méndez de

Andes 617 (Rivadavia na 5400, st. subt. Rojas).

Přijďte vsichni kdoz se zajímáte o Del. Sdr., a založení telov. odboru. a přiveďte své známé.

Na ustavující valné hromade kde byly přijaty tyto stanovy, jichz vytah jsme uvedli, bylo urceno téz zápisné 1 \$ mes. příspěvek 50 cts. jakoz i úlevy v placení pro případ nezamestnanosti neb nemoci.

Predsedom dvanáctielenného vyboru zvolen soudruh R. Novotny calle Cor. Fraga 657 PIÑEYRO, Avellaneda.

Tyz podá zadané informace. Stanovy budou v nejblyžších dnech rozmnozeny a zaslány každému na pozádání.

Průbeh valné hromady dal znáti nadsení s nímz jak clenstvo tak i vybor chápu se díla ve prospěch delnické části esl. kol. v Argentine.

KRAJANUM V MONTEVIDEO

A REP. URUGUAYs delujeme, ze firma F. HERMANN & Cía. v Montevideo, calle Piedras 419 se nám ochotne nabídla přijímatí predplatné pro nás list a zádáme krajany aby se na tuto obraceli.

Zasláno

Můj dojem návstevy esl. vyslance p. Dr. V. Kybala.

Pri uvítacím vecírku nás touzebně očekávány host vyslovil své díky za pozornosti a sympatie prokazované mu kolonií, od prvního okamžiku jeho vkrocení mezi nás. A ty pozornosti mohly byt jeste větší. Tak na pr. ta "Slovácká Aninka" mela predat kytici jiz na lodi "Giulio Cesare", cemuz se urední osoba oprela s poukazem na prilisnou okázalost osobní.

Pak jsme byli vyzváni súcástniti se schůze dne 18 cervence. Premnozí obetovali nekolik hodin pobytu na zdravém vzduchu a spechali na schůzi s naději, ze se domohou neceho z toho co se nám slibovalo od počátku boje o nasi samostatnost, o nasi svobodu. Ano uz tehdy za doby války, kdyz bezelo o založení Nár. Sdrúzení se nám mnoho slibovalo. To víme my z vyboru tehdejšího N. S. kdy rádi jsme obetovali vse, a kolik z nás i svá dobrá postavení v nemeckých závodech pozbylo proto, ze nechтели jsme byti více "Oesterreicher"... I námi navzeny konsul se nám sliboval...

Konecne znova plni nadsení privítali jsme nedavno noveho p. Konsula a nvní opet naseho p. vyslance. A doslo k rozhodnému okamžiku opet s nadějemi. Prednesená prvá žádost — jiste oprávnená a bez odporu prospesná zájmům celé kolonie.

Dopomoci nám k osobe odborne zkušené jako právníka, znalé zdejších zákonů — (které jak se reklo jsou velmi dobré — a

dbala o to aby tyto byly správné plneny na naseh krajanech.

Je každému predobře známo, jak jsou vyuzitkováváni nasi pristehovalci, práve ti které nají jazyka, tím ze nedostanou smluveny plat za svou práci, nebo se jim upírá odszkodné za úraz, nebo priházají ke skode pri jakémkoli úředním jednáni. To víme dobre my starousedlici i nove prisli.

Byl podán i návrh, aby bylo nejak postaráno o krajany pro případ nemoci. O tom jako lékárník, ze své dlouholeté zkušenosti mohl bych Vám uvésti nešetné historie (o tom rád jindy).

Odpoved naseho vítaného p. vyslance byla upřímná a jadrná. Máte-li pet spolků, do kterých si platíte, platte jeste více do stejého, který by "z Vás" vybral ODBORNÍKY, a ti by pro eleny spolku udíleli zadané rady.

Ucinek této moudré rady byl velmi tichy. Projevil se tím, ze prorídly rady lavie posluchactva.

Není divu, vzdyt sám pan vyslanec krátce pred tím podotknul, ze nase kolonie témer celá sestává z remeslníků a tu "vyberte z nich advokáta"... leda takového jako nedávno honila tajná policie kolem naseho klubu az se zastrelil... Tím zároveň pospíšil si pan vyslanec prohlásiti vec za rozlústenou a ukonenou.

Prikrocilo se ku dalsímu bodu, založení esl. skoly. Pri té příležitosti, kdyz jeden z přítomných se zivou jizvou v srdci, vrátil se k drívejšímu tematu, a podotkl, ze chceme-li aby vzdálenejší deti mohly chodit do skoly, je treba dopomoci otei k možnosti opatrit jim obuv — odpovedelo se mu, ze u nás chodí deticky do skoly i v zime bosy.

Jen na prosby pana S. nedal jsem průchadu svému rozčilení a radeji jsem odesel.

Tedy takovym způsobem mají byti vyrízeny nase pozadavky, na to jsme tedy cekali tolik let. Pan vyslanec naprosto nezná skutečné nase pomery. Ty vyklady o tom co vyvází a dovází nase stará a nová vlast navzájem a podobné reci, jsou tuze krásná vec pro ty pány "tam nahore". My tady taky velmi dobre víme kdo dnes vládne naším obchodem. (Já jsem pri tom naseh vysvetlení jedné záležitosti vlastní; zajímal jsem se totiž kdysi o dovoz jistého druhu zboží spadajícího do mého oboru).

Ale my jsme byli tentokrát pozváni prednésti nase tuzby a práni. A z tech stojí na prvním místě — postarat se o pristehovalec, jazyka, práv a vládnoucích bezpráví — neznalého.

Tolik prozatím.

Csl. lékárník

FRANT. HUSPAUER.
to je nepopíratelno) — která by

GOSPODARSTVO

AGRARNA REFORMA.—Dio-
ba zemlje putem agrarne refor-
me u Vojvodini još nije izvrše-
na kako bi trebala da bude, ra-
di toga je ministar za agrarnu
reformu ponovno odredio jednu
komisiju koja će izvršiti reviziju
osobito u cilju da ustanovi lazne
dobrovoljce, koji imaju zemlju
te pravi dobrovoljci zato ne mo-
gu doći do nje. Ova će komisi-
ja raditi u okolici Subotice, i u
Novosadskom kotaru. U Backoj
je do sada razdijeljeno 170.000
jutara zemlje, a dobilo je tu
zemlju oko 5000 porodica.

Berba buhaca u Dalmaciji.—
Berba buhaca započela je u prvoj
polovici prošlog meseca. Ceste
kise ometale su berbu, a još više
susenje, koje se kod nas većinom
obavlja pod otvorenim nebom.
Ostane li i nadalje kisovito vrije-
me kvaliteta će mu biti slabija
od prošlogodišnje. Ovogodišnj
se prizvod cijeni za 20 do 25 o/o
manji od prošlogodišnjeg.

Stari buhac već je dobrim di-
jelom sav rasprodan racuna se da
će ga biti još oko 15 vagona ne-
prodana. Cijena mu je za zatvo-
reni 16 do 17, poluzatvoreni 12
do 14 otvoreni 10 do 11 Din kilo-
gram. Ovogodišnji sviježi buhac
prodaje se 3 do 3.5 Din kg. Po-
traznja slaba.

Rod tresanja i visanja u Dal-
maciji. Split, 1. lipnja Ove godi-
ne rod tresanja bio je vrlo obil-
an. Rane tresnje prodavale su se
uz cijenu od 30—40 dinara kilo-
gram, a kasnije im je cijena pala
na 5—8 dinara. Veći dio ranih
tresanja izvezao se u Zagreb i
druga veća tržišta u državi. Ovo-
godisnjem rodu visanja (marasa-
ka) mnogo su stetovala jake ju-
zine, koje su ih zatekle, bas za
vrijeme cvatnje u neposredno
poslije cvotnje. Racuna se da će
ovogodišnji prirod visanja zaos-
tati za 30—35 posto za prošlogo-
dišnjim Cene su prošlogodišnjim
visnjama u zadnje doba po-
rasle od 6.50 na 8.50 dinara kilo-
gram. Zalihe su još vrlo malene
racuna se još na samih 6—7 va-
gona.

ŠBERACI LISTINA URO PO- ZUSTALE JANA MITACKA

	\$
Drivejsi obnos	107.50
Jasek Adolf	1.50
Sumieky B.	1.50
Klueh Michal	3.—
Brudiar Jan	3.—
Slovenik Albert	3.50
Jurik Ignac	5.—
Bunceek Jan	3.—
	128.—

Radioaparaty

vseh druh- dodáva a opravuje
za ceny mírné. Dotazy téz písem-
ne zodpoví.

Luis Hloucek, Chile 1634.

Krajana p. LAHOLU z Mo-
ravy bytem calle Costa Rica zá-
dá o lask. udání presné adresy
Administrace t. 1.

UN LIBRO SENSACIONAL

Recetas y procedimientos úti-
les, o Manual de la Salud. —
Nociones teóricas y prácticas
indispensables para prepa-
rar y emplear medicamentos
caseros. — Yervas medicina-
les de uso constante. — Re-
vela el maravilloso secreto de
cómo una mujer puede curar
a su esposo, padre o hijo, del
vicio de la bebida sin el co-
nocimiento de éstos.

GRATIS remito prospecto
de las materias que contiene
el libro. Pídalo a su autor:
Prof. B. Muratti, Reconquis-
ta 1720 (Arroyito). Rosario
de Santa Fe.—Precio: \$ 5.—

USPOSTAVA

JUGOSLAVENSKOG
DOMA U MONTEVIDEO
Montevideo, Jula 1926.

VASI RODINU nejlépe Vám sem z vlasti dop-
ravi stará a osvedcena firma

M. SUCHAN

BUENOS AIRES

BOLIVAR 17.

ZUBNI ATELIER

Dr. Manuel Muchnik

dentista operater

Calle Viamonte 2314-1. pos

Telefon: Juncal 2447

Ordinuje v pondělí, středu
pátek od 2 do 10 večer.

Plombovani zubu dle nejno-
vější metody. Umělé zuby zlate
i v kaucuku. Práce zaručené
dobrá a trvanlivá

Dr. Angel Cosulich

Médico del Hospital Rawson

Ha trasladado su consultorio a:

Rodríguez Peña 274

U. T. 38, Mayo 1711

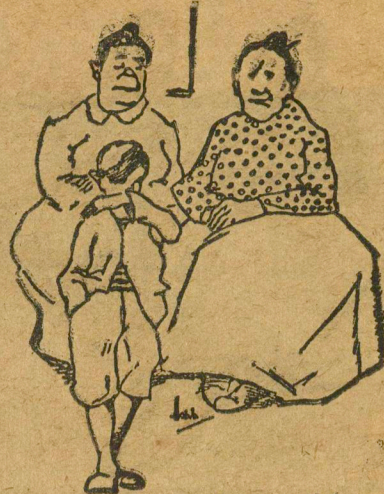
Consultas de 3 a 6.

JORGE GRUBASEVICH

Calle Suárez 410
Buenos Aires — Boca
Jugoslavenska Knjizara i
Papirnica

Pisite po katalog!
Odprema novac u Dinarima
za sva mjesta Jugoslavije
Prodaje putne listove (Sif-
karte), tako isto za dolazak
(Llamadas) za sva mjesta
Jugoslavije

(Z "Lidovych Novin")
VYCHOVA

"Uz zase si pucujes o rukav nos
— od ceho más ruky?"

Oznámení

Jest mi velikym zadostiucio-
ním moci vzdáti díky vsem tem,
kdoz po prvý rok mé existence
na Dock Sudu ku zdárnému
vysledku prispeli jakoz ste-
jne vsem ostatním krajanům, ze
jsem docílil zkuseného diplo-
maného lékaře, který každého vse-
dního dne (v neděli ne) — jest k
disposici odpoledne od 3 do 5 ho-
din.

Prohlídka v ceskoslovenské re-
ci 5 \$.

Ceskoslovensky lékárník
FRANTISEK HUSPAUR
DOCK SUD

C. Facundo Quiroga 1181 - 3

ZUBNI KLINIKA

Suipacha 548 .3. poschodí

Bezbolestné léčení vseh
ustních a zubních nemocí
(hnisání okostnice) v neko-
lika málo návstevách.

Porcelánové plomby. \$ 5.—

Platinové plomby ... \$ 5.—

Zlaté 22 kar. plomby \$ 10.—

Lité korunky, masiví

dto ..... \$ 20.—

Chrupy zaručene priléhají-
cí od \$ 50.— vyše.

Ordinace od 2 do 7 hod.

Cechoslováci!!

— Lodní lístky, Poukazy, Korrespondence, Rady —

Obratťe se na nasi kancelár

"MEDDA" "Spolecnost Paroplavební a Obchodní

SARMIENTO 402

Buenos Aires

FILOMENA BILKOVA

PRVNÍ A JEDINÁ OSL.

Specialistka a porodní asistentka ve všech ženských nemocech

DIPLOMOVANA NA KLINICE V PRAZE A V Bs. AIRES

Calle GAZCON N. 509 U. T. Almagro 0332

Ordinuje od 1 do 5 hod.

Lékar k dispozici Prijmou se pensionistky

“SKLEROLSYRUP“

Prof. Dra. Mladejovského

jest svetoznány a nejlepsím prosredkem proti

ZKORNATENÍ TEPEN

Importeri: F. Hermann & Cia. Montevideo, Piedras 419
Rozdelovna a sklad: Buenos Aires, Alsina 533

OBRACEJTE SE VE VSEM

NA FIRMU

Bs. Aires M. SUCHAN Bolivar 171

má čím dál tím více zakezníku

KREJCOVSKY MODNÍ ZÁVOD

VKUSNE OBLEKY \$ 80 a vyse

ELEGANTNÍ SVRCHNÍKY \$ 75 a vyse

MODNÍ KALHOTY \$ 25 a vyse

dle míry

Velký vyber pravých vlnených látek importovaných přímo z Československa

JOSEF SVETLY

AYACUCHO 1524

PREDPLACEJTE A ODPORUCUJTE V SEM

“VESTNÍK“ ČESKOSLOVENSKY

HOTEL RESTAURANT “TATRA“

— pí. —

Josefy Vasickové

Estados Unidos 264 U. T. Riv. 7789

— (0) —

Vyhodně ubytování Laciná a chutná kuchyne

VZDY ČERSTVY NACEP

TEZ OPATROVANI PRACE

Lodní lístky!

Páni ČECHOSLOVÁCI

kupujte lodní lístky v naší kanceláři!!

Reconquista 416

NEJVETSÍ ZÁVOD! - Zalozeny před padesáti lety

Docílíte nejlepších cen

Zasíláme peníze

Bezplatná úschova dopisu

POZOR !!!!! Obratťe se na nás stran preplavních lístku, které obdržíte za nejlevnější cene jak nikde jinde

NEOPOMENTE

RECONQUISTA 416

“MEDDA Ltda.”

BUENOS AIRES

"LA ADRIATICA"

Sociedad Importadora

Bianchi, Klaich & Cia.

Bs. Aires LAVALLE 946-948 Bs. Aires
Dirección Telegráfica "Adriatica"

VENDEN AL POR MAYOR y MENOR

Maraschino "LUXARDO de Zadar, CHERBY-BRANDY 'LUXARDO, de Zadar, Estomacal 'VLAHOV' de Zadar, Gessler's 'ALTVATER' de Checoslovaquia 'ALLMASCHE-KUMMEL' de Checoslovaquia 'ALLASCH-KUMMEL' de Checoslovaquia, PELINKOVAC de Zagreb, SLIVOVICA de Slavonija, ELISIR del EREMITA de Zagreb

Aceite de oliva dalmato "Zorka"

FILETES de ANCHOA 'TALISMAN', PORCELANAS de Baviera, COPAS y VASOS, Cristal de Checoslovaquia, SILLAS de Viena, PARQUETS de Slavonia, AZULEJOS y MOSAICOS

Representantes en ROSARIO:

REGANO y MONSCH

Calle San Martin 504

Compañías de HA MURGO SUD AMERICANA
Navegacion HAM LUGO AMEICA INIE

Najnoviji vozni red

19	Augusta	Württemberg
28	„	Monte Olivia
11	Septembra	Antonio Delfino
23	„	Baden
30	„	Monte Sarmiento
12	Oktobra	Cap Polonio
14	„	Bayern
18	„	Cap Norte

POZIVNE PREVOZNICE, izdajemo za poziv obitelji is kojegagod mjesta u Jugoslaviji. Treci razred nudi putnicima sve pogodnosti, koje je stvorila najmodernija tehnika u brodogradnji. - Za obitelji sa djecom kabine. Umjerene cijene.

A. M. Delfino y Cia [S. A.] Reconquista, 335

— NĀSTĀPĪJĪ ČĒSKĀ SĒLOVĒNSKĪ NOVĀNĪ ZĀVOD —

BS. AIRES

M. SUCHAN

BOLIVAR 171

Novcane doznake u stari kraj
preko

Zivnostenske Banke u Pragu

najveceg novcanog zavoda u Ceskoslovakoi, sa glavnicom i pricuvama od preko 400,000.000 CK.

i preko

JUGOSLAVENSKE BANKE U ZAGREBU

(prijasnje Hrvatske Zemaljske Banke)

Cuvanje novaca us 4 o/o ukamacivanje

Menjanje novaca po najboljim tecajevima

Prodaja prekomorskih prevoznih listova ur najnize cene

ZASILA PENÍZE DO VLASTI

prostřednictvím

Zivnostenské Banky v Praze

nejvsi bankovni instituce v Rep. Ceskoslovenske iiz kapitala a res. fondy previsuje Ks. 400.000.000

ÚSCHOVA PENĚZ — VÝMĚNA PENĚZ

se 4 o/o sursocenim — za nejlepsich dennich kursu

—:o:—

Veskeré vklady jsou ulozeny k opatrování ve státních a prvotřídních bankách

Gramafonové desky

Ceské, slovenské a polské

ZADEJTE CENNIK

Gramofonské ploce

Hrvatske, srpske i slovenske

PISITE PO CENOVNIK